

ન્યુ ગાલા અસાઇનમેન્ટ 2022 સોલ્યુશન

ધોરણ - 10 સંસ્કૃત

Question Paper – 5

વિભાગ - E

54. अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण पुनः स्थापयता (04)

(नीचे आपेलां वाक्योने कथानकना कुमानुसार गोठवीने
इरीथी लघो.)

(1) परश्वः तानि प्रत्यर्पयिष्यामि।

(2) तेषामर्थं भोजनादिनिर्माणाय कानिचित् पात्राणि कृपया

मां यच्छतु।

(3) तस्य कृटनाथाभिधः वैश्यः प्रातिवेशिकः आसीत्।

(4) भोः श्रेष्ठिन्, अस्माकं बहवः कुटुम्बिजनाः श्वः

अतिथयः भविष्यन्ति।

4

3

1

2

55. अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां

लिखत -

(04)

(नीचे आपेलो गद्यमें वांचीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृत भाषामें लिखे।)

एकस्मिन् वने एकः मूषकः सुप्तस्य सिंहस्य केशान् अकृन्तत्।

सिंहः तम् अपराधिनं हन्तुम् इच्छति स्म। तदा मूषकः प्राणदानाय

सिंहं प्रार्थयत। सः कृपया तम् अमुञ्चत्। एकदा सः सिंहः जाले

निपतितः। मूषकः स्वतीक्ष्णदन्तैः जालं छित्वा सिंहम् अमुञ्चत।

क्षुद्रजीवाः अपि समये महत् कार्यं कुर्वन्ति।

(1) मूषकः कथं सिंह अमुञ्चत् ?

➤ मूषकः स्वतीक्षणदन्तैः जालं छित्वा सिंहम् अमुञ्चत्।

(2) कः सिंहस्य केशान् अकृन्तत् ?

➤ एकः मूषकः सुप्तस्य सिंहस्य केशान् अकृन्तत्।

(3) सिंहः एकदा कुत्र निपतितः?

➤ एकदा सः सिंहः जाले निपतितः।

(4) मूषकः किमर्थं सिंहं प्रार्थयत् ?

➤ मूषकः प्राणदानाय सिंहं प्रार्थयत्।

❖ कर्ता सह कृतीनां योग्यं मेलनं कुरुत्-(कौ अपि द्वौ) (02)

❖ (कर्ता साथे योग्य फूटि जोडो :) (गमे त बे)

'आ'

56. महर्षिः पाणिनिः

57. महर्षिः व्यासः

58. महाकविः बाणः

'ब'

(1) महाभारतम्

(2) कादम्बरी

(3) अष्टाध्यायी

❖ रेखांकितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत-
(कानि अपि त्रीणि)

(03)

❖ (रेखांकित पदोने शुद्ध करीने गद्यांडं इरीथी लघो.) (गमे ते त्रणा)

59.

गंगातीरे एकः गुरुः शिष्येण सह वर्तमानः आसीत्।

स जलप्रवाहेण नीयमानं कंचन काष्ठखण्डं दर्शयन शिष्यमाह-
अयं जलप्रवाहेण सह समुद्रम् प्राप्स्यति।

गङ्गातीरे एकः गुरुः शिष्येण सह वर्तमानः

आसीत्। स जलप्रवाहेण नीयमान् कृचयन् काष्ठखण्डं

दर्शयन शिष्यमाह - अयं जलप्रवाहेण सह समुद्रं प्राप्स्यति।

અધોદત્તસ્ય શલોકસ્ય ગુર્જરભાષાયામ् અનુવાદં કૃત્વા અર્થવિસ્તારં કુરુત-(કોઽપિ એકઃ) (03)

❖ (નીચે આપેલા શલોકનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરીને
અર્થવિસ્તાર કરો.) (ગમે તે એક)

60. સેવિતવ્યો મહાવૃક્ષઃ ફલચ્છાયા-સમન્વિતઃ।
યદિ દૈવાત્ફળં નાસ્તિ ચ્છાયા કેન નિવાર્યતે॥

અનુવાદ :

OCEAN
કલાસીસ

ફળ અને છાયાવાળા વિશાળ વૃક્ષનું સેવન કરવું
જોઈએ. જો ભાગ્યજોગે ફળ નહોય તો છાયાને કોણ અટકાવી શકે
હો ?

અર્થવિસ્તાર :

OCEAN
કલાસીસ

ફળ અને છાયાવાળા વિશાળ ઘટાદાર વૃક્ષનું
સેવન કરવાથી તેનાં મધુર ફળનો અને તેની છાયાનો લાભ મળે છે.

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

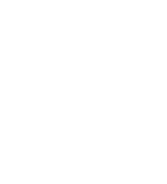
OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

જો તે વૃક્ષમાં ફળો ન આવતાં હોય તોપણ છાયા તો હોય જ.
તે છાયામાં વિસામો લઈને શાંતિ મેળવી શકાય છે. આમ, મહાવૃક્ષની
વાત કરીને કહી મહાવૃક્ષ જેવાસમૃદ્ધ મહાપુરુષનું શરણ લેવાનું કહેનું
છે. એવા મહાપુરુષનો આશ્રય લેવાથી જરૂર લાભ થાય છે.
પ્રસ્તુત સુભાષિતમાં અન્યોક્તિ વડે મનુષ્યને બોધ આપવામાં
આવ્યો છે કે શરણ આપનાર પાસે ધનસંપત્તિ ન હોય તેથી તેનો
ત્યાગ કરવો ઉચ્ચિત નથી. ધન ન હોય પરંતુ તેમની પાસે જ્ઞાન તો
હોય જ છે.

**ભાગ્યને કરણે મહાપુરુષો કે સજ્જનો આપત્તિમાં આવી
પડ્યા હોથ તોપણ પોતાને શરણે આવેલા લોકોને તે સુખ, શાંતિ
અને જ્ઞાન તો આપે જ છે.**

61. भगवन् किमुपादेयम् ? गुरुवचनम्।
हेयमपि च किम्? अकार्यम्।
को गुरुः? अधिगततत्त्वः, शिष्यहितायोद्यतः सततम्॥

अनुवाद :

હે શ્રીમાન! ગ્રહણ કરવા જેવું શું છે? ગુરુવચન.
અને ત્યાગવા યોગ્ય શું છે? ન કરવા જેવું ક્રમ. ક્રોણ ગુરુ છે? જેએ
તત્ત્વજ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યું છે અને જે નિરંતર શિષ્યના હિતમાટે તત્પર
રહે છે.

અર્થવિસ્તાર :

પ્રસ્તુત શ્લોકમાં પ્રશ્નોત્તરો છે. પહેલો પ્રશ્ન પુછાયો
છે કે શું ગ્રહણ કરવા જેવું છે? તેનો ઉત્તર પણ તેની સાથે જ
છે: ગુરુવર્યનમ् એટલે ગુરુનું વચન. બીજો પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો છે
કે શું ત્યાગ કરવા જેવું છે? તેનો ઉત્તર તેની સાથે જ છે: માર્ય
અર્થાત् ન કરવા જેવું કામ. ત્યારબાદ પ્રશ્ન પુછાયો છે ગુરુ કોને
કહેવાય. ગુરુ જીવનના તત્ત્વજ્ઞાનનો જ્ઞાતા હોવો જોઈએ અને તેના
હૈય શિષ્યનું હિત વસેલું હોવું જોઈએ.

જે શિષ્યના હિત માટે જ સતત તત્પર રહે છે. તે સાચા ગુરુ છે.
તે જ તત્ત્વજ્ઞાની છે. આ મુક્તકમાં પ્રશ્નોત્તરના માધ્યમથી ગુરુનું
મહત્ત્વ દર્શાવવામાં આવ્યું છે, જે મનુષ્ય ગુરુના વચન પ્રમાણે વતીને
કર્મમાં પ્રવૃત્ત રહે છે.

તે ક્યારેય દુઃખી થતો નથી. અકાર્ય કરીને પાપના ભાગીદાર
બનવા કરતાં તેનો ત્યાગ કરવો એજ ઉત્તમ છે. ગુરુ અજ્ઞાનરૂપી
અંધકારમાંથી જ્ઞાનરૂપી પ્રકાશ તરફ લઈ જાય છે. શિષ્યના
વ્યક્તિત્વના વિકાસ અને કલ્યાણ માટે સદૈવ તત્પર રહે છે.

શિષ્યના જીવનને ઉજ્વળતાના પંથે લઈ જનર પ્રકાશ છે.
સાચો ગુરુ જ શિષ્યનો તારણહાર બને છે અને તેના જીવનપંથનો
માર્ગદર્શક બની રહે છે.

Thanks

For watching